

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-177/2005/18.

Ikt. sz.: Am/91/2006/12.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Merián-Szervíz Mezőgazdasági és Szolgáltató Kft.** kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a **Pannon Liver Élelmiszeripari és Kereskedelmi Kft. „f.a.”** (Szombathely) – nyilvános tárgyaláson – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Merián-Szervíz Mezőgazdasági és Szolgáltató Kft. megvásárolja a Pannon Liver Élelmiszeripari és Kereskedelmi Kft. „f.a.” Viziszárnyas Üzletágát.

A kérelem késedelmes benyújtása miatt a kérelmezővel szemben 7.800.000.- (Hétmilliónyolcszázézer) Ft bírságot szab ki, amit a határozat kézbesítésétől számított harminc napon belül köteles megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557. számú bírságbevételei számlájára.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

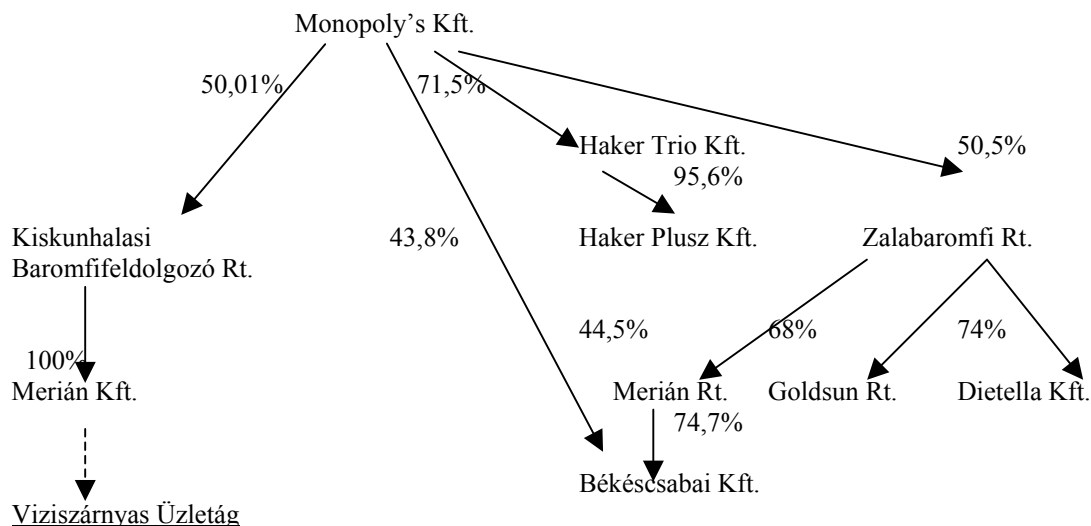
- 1) A kérelmező Merián-Szerviz Mezőgazdasági és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Merián Kft.) 2004. november 15-én megvásárolta a Pannon Liver Élelmiszeripari és Kereskedelmi Kft. „f.a.”-tól (a továbbiakban: Pannon Kft. f.a.) Mezőkovácsháza telephelyen lévő üzemének viziszárnyas (liba, kacska) feldolgozásához szükséges eszközeit (a továbbiakban: Viziszárnyas Üzletág), mellyel előállított árukból a Pannon Kft. 2003. évben 2,9 milliárd forint nettó árbevételt ért el.
- 2) A kérelmező az 1) pont szerinti tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához – 2005. október 24-én benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérte.
- 3) A Gazdasági Versenyhivatal által elrendelt hiánypótlást a kérelmező – a Tpv. 68. § (4) bekezdés szerinti határidő-hosszabbítást követően – 2006. január 9-én teljesítette.

II.

A tényállás

A Monopoly's-csoport

- 4) A Merián Kft. a Monopoly's Kft. által közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozások alkotta vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Monopoly's-csoport) tagja. A tagok közötti 2004. november 15-én meglévő tulajdonosi kapcsolatokat az alábbi ábra mutatja be.

5) A Monopoly's-csoport tagjai közül:

- a Merián Rt. Orosházán üzemeltet baromfi vágóhidat és feldolgozóüzemet. A Merián Rt. 2003. évben 11965 millió forint nettó árbevételt ért el;
- a Kiskunhalasi Baromfifeldolgozó Rt. meghatározó tevékenysége a pecsenyekacsa feldolgozás, de emellett liba és csirke feldolgozásával is foglalkozik, 2003. évi nettó árbevétele 8256 millió forint volt;
- a Merián Kft. 2003. évben 57 millió forint nettó árbevételt ért el napos kacsá és törzsliba értékesítésével, 2004. július 27-én megvásárolta a Bábolna Mezőgazdasági Termelő, Fejlesztő és Kereskedelmi Rt-től (a továbbiakban: Bábolna Rt.) annak Békéscsaba telephelyen lévő gyáregységének viziszárnyas (liba, kacsá) feldolgozásához szükséges eszközeit, melyekkel előállított árukból a Bábolna Rt. 2003. évben 5,6 milliárd forint nettó árbevételt ért el.
- a Haker Trio Kft. pénzügyi szolgáltatási tevékenységet végez;
- a Haker Plusz Kft. hús és húсару nagy és kiskereskedelemmel foglalkozik, 2003. évi nettó árbevétele 2 millió forint volt;
- a Zalabaromfi Rt. elsősorban csirke és pulyka feldolgozásával foglalkozik, 2003. évi nettó árbevétele 14192 millió forint volt;
- a Goldsun Rt. baromfi termékek hűtését végzi, a Dietella Kft. pedig csirkevágó kapacitását adja bérbe a Zalabaromfi Rt-nek;
- a Békéscsabai Kft. 2004. október 7-i alakulását követően 2004. október 13-án megvásárolta a Bábolna Rt. „v.a.” csirkevágási technológiához kapcsolódó eszközeit, melyekkel előállított árukból a Bábolna Rt. 2003. évben 5,6 milliárd forint nettó árbevételt ért el.

- 6) A Pannon Kft. 2003. év végéig folytatott baromfifeldolgozást, 2004. év elején romló gazdasági helyzete miatt felszámolási eljárást jelentett be.
- 7) A Pannon Kft. kijelölt felszámolója a Novum Pénzügyi, Gazdasági Tanácsadó és Műszaki Szolgáltató Kft. (továbbiakban: Novum Kft.) nyilvános pályázat útján kívánta értékesíteni a Mezőkovácsházán lévő üzemet. A 2004. augusztus 5-én a Céglközöny 32/2004. számában közzétett pályázat első fordulója eredménytelenül zárult. A pályázati felhívás második fordulója a Céglközöny 2004. október 7.-i 2004/41. számában került közzétételre. A felhívás szerint a pályázat nyertesével a felszámoló az eredményhirdetést követő 3 munkanapon belül, legkésőbb 2004. nov. 15.-ig kellett, hogy megkösse az adásvételi szerződést. A pályázati kiírás második fordulójában vételi ajánlatot egyedül a Merian Kft. tett a vagyoni eszközök megvásárlására, így a vételre jogosult a pályázat alapján a Merian Kft. lett.

A baromfipiac jellemzői

- 8) Magyarország a közép-kelet európai régió meghatározó baromfihús termelő országa. A termelés igen erőteljesen exportorientált: a termelt mennyiség közel 40 százaléka kerül exportra. Az utóbbi években fokozatosan bővül az import is: szlovák, lengyel és holland áruk egyre növekvő mértékben kerülnek be az országba.
- 9) A baromfihús legnagyobb részét (mintegy felét) a csirke teszi ki, a fennmaradó részen közel azonos arányban osztozik a pulyka és a viziszárnyas (kacsa, liba).
- 10) Baromfifeldolgozással nagyszámú vállalkozás foglalkozik. A hazai termelés döntő részét a Baromfi Termék Tanács által regisztrált 55 vállalkozás adja. A csirke- és pulykafeldolgozással foglalkozó vállalkozások az ország egész területén jelen vannak viziszárnyas tenyésztés és feldolgozás viszont csak az ország keleti felében (túlnyomó részben a Tiszántúlon) van. A legjelentősebb viziszárnyas feldolgozó vállalkozások – az összefonódás résztvevői mellett – az alábbiak:
 - Hungerit Rt. Szentes (részesedése libából 20-, kacsából közel 25 százalék);

- Nyírségi Szárnyas Kft., Nyírgelse (részeseése libából és kacsából is 20 százalék körüli);
- Integrál Kft., Kiskunfélegyháza (részeseése libából 10-, kacsából 5 százalék körüli);
- Fobu Kft., Pusztamérges (részeseése libából és kacsából egyaránt megközelíti az 5 százalékot).

- 11) A Monopoly's-csoport és a Viziszárnyas Üzletág részeseedését a 2003. évi baromfifelvásárlásból, illetve a különböző szinten feldolgozott baromfitermékek értékesítéséből a Táblázat mutatja be.

Táblázat

**A Monopoly's-csoport és a Viziszárnyas Üzletág
részeseedése a 2003. évi magyarországi
baromfiértékesítésből és felvásárlásból**

Megnevezés	Felvásárlás		Értékesítés	
	Monopoly's	Gyáregység	Monopoly's	Üzletág
Csirke	17,9	–	27,7	–
Pulyka	14,7	–	17,8	–
Liba	31,7	10,4	22,4	17,7
Kacsa	42,3	1,5	43,8	2,4
Liba+kacsa	37,2	5,8	34,5	9,0

- 12) A viziszárnyasok esetében a tenyésztés módja szempontjából megkülönböztetendő a májkacsa és a hízott(máj)liba, melyek előállítása költségesebb, ugyanakkor májuk miatt lényegesen értékesebbek.
- 13) A feldolgozott termékek körében mind a négy baromfifajta esetében megtalálhatók a vágott egész termékek, a húsrészek és aprólékok és ezeken belül a friss és fagyasztott termékek. A pulyka és a csirke esetében ez kiegészül a különböző húskészítményekkel (felvágottak, virsli, stb.).
- 14) A csirke (és a pulyka), illetve a viziszárnyasok termékjellemzői eltérnek egymástól, továbbá a viziszárnyas-hús ára lényegesen meghaladja a másik két baromfihús árát.
- 15) A csirke és a pulyka feldolgozására használt gépek nem alkalmasak viziszárnyas feldolgozására.

III.

Jogi értékelés

Az engedélykérési kötelezettség

- 16) A Tpvt. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha a vállalkozás része a vállalkozástól független másik vállalkozás részévé válik. A Tpvt. 23. § (5) bekezdése alapján vállalkozásrésznek minősülnek az olyan eszközök vagy jogok, amelyek megszerzése önmagában vagy a megszerző vállalkozás rendelkezésére álló eszközökkel és jogokkal együtt elégséges a piaci tevékenység végzéséhez. A Tpvt. 27. § (4) bekezdés szerint a vállalkozásrész esetében az azt értékesítő vállalkozás által az értékesített eszközök és jogok hasznosításával elért előző évi nettó árbevételt kell figyelembe venni.
- 17) A Viziszárnyas Üzletág eszközei nem vitathatóan megfelelnek a 16) pontban foglaltaknak. Ezért azoknak a Meriánj Kft. által történt megvásárlása vállalkozások összefonódásának minősül.
- 18) Az összefonódással érintett vállalkozások (a Tpvt. 26. § alapján a Viziszárnyas Üzletág és a Monopoly's-csoport tagjai) 2003. évi – a Tpvt. 27. § (1) bekezdése szerint számított – együttes nettó árbevétele meghaladta a tízmilliárd forintot, ezen belül a Viziszárnyas Üzletágé az ötszázmillió forintot, ezért a kérelem szerinti összefonódáshoz a Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

Bírság

- 19) A Tpvt. 78. § (1) bekezdése szerint bírság szabható ki azzal szemben, aki a Tpvt. rendelkezéseit megsérti, melynek összegét a (2) bekezdés szerint az eset összes körülményeire tekintettel kell meghatározni. A Tpvt. 79. § alapján a 24. § szerinti engedély elmulasztása esetén a bírság összege legfeljebb napi ötvezer forint.

- 20) A Versenytanács gyakorlata szerint a Tpv. 67. § (3) bekezdése alapján a késelem időtartama: a benyújtási határidő és a kérelem benyújtásának időpontja között eltelt napok száma. Az adott esetben a kérelem benyújtásának határideje — a Tpv. 28. § (2) bekezdése alapján a szerződés megkötését követő harmincadik nap, vagyis 2004. december 15. — és a kérelem benyújtása (2005. október 24.) között 313 nap telt el. Ezért a kiszabható bírság legfeljebb tizenötmillióhatszázötvenezer forint. E határon belül a Versenytanács hétmilliónyolcszázézer forintban határozta meg a bírság összegét, értékelve, hogy a vállalkozás, ha késve is, de benyújtotta kérelmét.

Az engedélyezés

- 21) A Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon (Tpv. 14. §).

Az érintett piac

- 22) A Tpv. 14. § szerint:
- (1) Az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni.
 - (2) A megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.
 - (3) Földrajzi terület az, amelyen kívül
 - a) a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy
 - b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

- 23) Az összefonódással érintett áru piacokra nézve a 12-15. pontban foglaltak alapján az alábbiak állapíthatók meg:
- a feldolgozott csirke és pulyka az árujellemzők és az árak eltérése alapján nem tekinthető a viziszárnyasok keresleti helyettesítőjének, továbbá az eltérő alapanyag és gyártóeszközök alapján kínálati helyettesítés sem áll fenn;
 - a feldolgozott liba és kacska az azonos gyártóeszközök és az azonos földrajzi területről beszerezhető alapanyagra tekintettel legalábbis egymás kínálati helyettesítőjének tekinthető;
 - az egyes baromfifajták feldolgozott termékei egymás kínálati helyettesítőjének minősülnek, mert azokat az adott baromfifajtát feldolgozó nagyobb vállalkozások teljes választékban előállítják.
- 24) A feldolgozott baromfitermékeket a nagyobb vállalkozások az ország egész területén forgalmazzák, ezért érintett földrajzi piacnak ezek tekintetében minimálisan Magyarország minősül. Szintén Magyarország egész területe tekinthető érintett földrajzi piacnak a csirke és a pulyka felvásárlása tekintetében. A viziszárnyasokat kizárólag az ország keleti részén tenyésztik, ezért az tekinthető érintett földrajzi piacnak, amely azonban a piaci részesedés tekintetében nem tér el az országos piactól, mert valamennyi termelő vállalkozás az országnak a keleti részén van.

A versenyhatások

- 25) A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján – egyezően a nemzetközi versenyjogi gyakorlattal – egy összefonódásnak az alábbi hatásai lehetnek a gazdasági erőfölényes helyzetre és általában is a gazdasági versenyre.

25.1. Horizontális hatás akkor következik be, ha van olyan érintett piac (áru és földrajzi piac kombináció), amelynek azonos – akár eladói, akár vevői – oldalán legalább két, az összefonódásban résztvevő vállalkozás-csoport jelen van. Ekkor az összefonódás miatt csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, növekszik az összefonódás révén bővülő vállalkozás-csoport piaci részesedése,

miáltal egyedül vagy más vállalkozásokkal közösen gazdasági erőfölényes helyzetbe kerülhet vagy a meglévő gazdasági erőfölény erősödhet.

25.2. Vertikális hatásról akkor beszélünk, ha van olyan érintett piac, amelyen az egyik vállalkozás-csoport eladóként, a másik vállalkozás-csoport pedig vevőként van (lehet) jelen, azaz a két vállalkozás csoport a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykedik. Ebben az esetben a köztük meglévő piaci kapcsolat vállalkozáscsoporton belülivé válik. Ez megteremti az érdekeltséget arra, hogy ha a vállalkozás-csoport az egyik érintett piacon erőfölényben van, akkor ezzel a másik piacon visszaéljen, és lehetősége is nyílik versenyt korlátozó magatartások megvalósítására (például szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózás, árdiszkrimináció).

25.3. A portfólió hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozás-csoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozás csoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.

25.4. Konglomerátum hatásról akkor beszélünk, ha – jóllehet külön-külön vizsgálva egyetlen érintett piacon sem jön létre vagy erősödik meg gazdasági erőfölényes helyzet – összességében számottevően javul a vállalkozás csoport vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmi helyzete, melyek a gazdasági erőfölény meghatározó tényezői (Tpv. 22. § (2) bekezdés b. pont), és alapot adhatnak versenyt korlátozó stratégiák (pl. piacrabló ár) alkalmazására.

- 26) A jelen összefonódásnak elsősorban horizontális hatásai lehetnek abból adódóan, hogy a Monopoly's-csoport és a Viziszárnas Üzletág egyaránt végez viziszárnas felvásárlási és feldolgozási tevékenységet. 40-45 százalék közötti együttes piaci részesedésük alapján a káros versenyhatások ugyan nem zárhatók ki nyilvánvalóan, az azonban, hogy a Monopoly's-csoport az összefonódás révén akár egyedül, akár más vállalkozással közösen gazdasági erőfölényes helyzetbe kerülne – figyelembevéve az import növekvő szerepét is – nem valószínűsíthető. Ezen álláspontja kialakításakor a Versenytanács tekintettel volt arra is, hogy a Viziszárnas Üzletág a Merián Kft. által történt megszerzése időpontjában már

több hónapja nem üzemelt (az azt értékesítő vállalkozás felszámolás alatt állt). Ez a körülmény nem csupán az összefonódás koncentráció növelő (versenyt csökkentő) hatását enyhíti, hanem nemzetgazdasági szempontból előnyös is, azáltal, hogy egy meglévő termelési kapacitás kihasználásra került. Mindez különösen azért az összefonódás engedélyezése irányába mutató körülmény, mert – az értékesítésre kiírt pályázat alapján (lásd 7) pont) – valószínűsíthető, hogy más (esetlegesen a verseny szempontjából kedvezőbb) vevője nem lehetett volna a Viziszárnyas Üzletágnak.

- 27) Mindezek alapján a Versenytanács a Tpv. 77.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a Viziszárnyas Üzletágnak a Merián Kft. általi megvásárlását – egyezően a Tpv. 71. § szerinti vizsgálói indítvánnyal – a Tpv. 30.§ (2) bekezdése alapján engedélyezte.

Az eljárási díj

- 28) A Tpv. 63. § (3) bekezdésének ac) pontja szerint a versenytanácsi határozatot a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított 45 napon belül kell meghozni, amennyiben „az engedély a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”, mely esetben a Tpv. 62. § (1) bekezdése alapján az eljárási díj összege kettőmillió forint. Amennyiben az engedély megadása nem nyilvánvaló vagy a Tpv. 30. § (1) bekezdésén alapul, akkor a határozatot a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontja alapján 120 napon belül kell meghozni, mely esetben a Tpv. 62. § (1) bekezdése alapján – a kérelem benyújtásával egyidejűleg megfizetett kettőmillió forinton felül – további nyolcmillió forint eljárási díjat kell fizetni a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül.
- 29) Arra nézve a Tpv. nem tartalmaz rendelkezést, hogy az összefonódás mely esetben minősül olyanak, amely „a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”. A Tpv. 63. § (3) bekezdés ac) pontja szerinti (egyszerűsített) és a b) pont szerinti (teljeskörű) eljárásban elbírálható összefonódások megkülönböztetésekor a Versenytanács – a saját több éves gyakorlatát tükröző – a Gazdasági Versenyhivatal elnöke és a Versenytanács elnöke által a Tpv. 36. § (6)

bekezdése alapján kiadott 1/2003. számú közleményből (a továbbiakban: Közlemény) indul ki.

- 30) A jelen ügy szempontjából releváns horizontális hatással összefüggésben a Közlemény szerint akkor alkalmazható az egyszerűsített eljárás, ha nincs olyan érintett piac, amelyen az összefonódásban résztvevő vállalkozáscsoportok együttes részesedése meghaladja a 20 százalékot (14.ii.a. pont). A Közlemény 14.iii. pontja alapján valamely érintett piacon 20 százalékot meghaladó együttes piaci részesedés esetén is alkalmazható azonban az egyszerűsített eljárás, ha az összefonódás következtében a piaci koncentráció növekedése ezen az érintett piacon csekély mértékű. E pont alapján akkor engedélyezhető egyszerűsített eljárásban az összefonódás, ha:
- az ezen az érintett piacon legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező érintett vállalkozáscsoport figyelmen kívül hagyásával az összefonódásban érintett többi vállalkozáscsoport együttes piaci részesedése ezen az érintett piacon nem haladja meg az 5 százalékot; és
 - ezen az érintett piacon van az összefonódásban résztvevő legnagyobb vállalkozáscsoporthoz hasonló piaci részesedésű versenytárs vállalkozás; és
 - az összefonódás a lehetséges verseny lényeges csökkenését sem eredményezheti, mert alappal feltételezhető, hogy a jelenleg alacsony piaci részesedésű vállalkozás részesedése a jövőben sem növekedhet érezhetően.
- 31) A Viziszárnycs-Üzletág és a Monopoly's-csoport együttes piaci részesedése a viziszárnycsok felvásárlási és értékesítési piacán is meghaladja a 20 százalékot, ezen belül mindkettőé az 5 százalékot, ezért a Versenytanács engedélyező határozatát a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontja alapján hozta meg, és ennek megfelelően tízmillió forint eljárási díj terheli a Merián Kft-t.

IV.

Eljárási kérdések

- 32) Az eljárási díj megfizetéséről rendelkezni nem kellett, mert a kérelmező a Tpv. 62. § (1) bekezdése szerinti tízmillió forintos eljárási díjat előzetesen lerőta.

33) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2006. február 23.